

JOSIP LUETIĆ

YU ISSN 0469 — 6255
NAŠE MORE 32 (6) 47 (1985)

Doprinos Konavljana u međunarodnom brodarstvu Dubrovačke Republike 1597 — 1807

UDK 339.165(497.13)DU»1597/1807«(093)

Nedvojbeno je utvrđeno da je pomorska privreda brodarstvo međunarodnog značaja, bilo najvažnija okosnica egzistencije Dubrovačke Republike i glavna materijalna baza čitavog dubrovačkog društva.

Ekonomsko pomorska zbivanja i pomorsko privredni hod određivali su i društveni život u dubrovačkoj državi u 17. i u početku 19. stoljeća isto onako kao i u prijašnjim stoljećima. Međunarodno pomorsko i brodersko privređivanje imalo je najznačajniji utjecaj i na kulturno-prosvjetni život cjelokupnog stanovništva dubrovačke države.

U svemu tome najdjelotvornije su sudjelovali vrsni pomorci iz Konavala.

S obzirom na ove neke naše značajke zanimljivo će biti utvrditi koliko su stanovnici Konavala sudjelovali u pomorskoj privredi Dubrovačke Republike, a posebno u dubrovačkoj trgovačkoj mornarici izvan jadranske plovidbe. Odgovor na to pitanje pokušali smo dati u ovom prilogu.

Na osnovi djelomičnog istraživanja utvrdili smo da su godine 1597. u sastavu trgovačke mornarice Dubrovačke Republike Konavljani imali u svome vlasništvu sedam trgovačkih jedrenjaka izvan jadranske plovidbe. To su bili tadašnji najveći i u plovidbenom smislu najsposobniji brodovi na jedra za obavljanje plovidbenih zadataka izvan Jadranskog mora — trgovački jedrenjaci tipa nava i galijuna.

Godine 1605. iz Cavtatske kapetanije bilo je šest velikih i osam manjih trgovačkih jedrenjaka duge i jadranske plovidbe.

Prema djelomičnim istraživanjima od 1642. do 1651. brodovlasnici-suvlasnici iz Cavtatske kapetanije posjedovali su ove tipove trgovačkih jedrenjaka: dvije pulake, dvije fregate, tri filjuge, četiri gripa, tri tartane i sedam brodova tipa »barke« (to nisu čamci).

Konavoski brodovi kabotažno lokalnog značaja i ribarice u ovoj se radnji ne spominju.

Od 1651. do kraja 17. stoljeća brojno stanje konavoskog trgovačkog

brodovlja nešto se povećava i, što je značajnije, kvalitetno se poboljšava s novim i s navigacijsko-trgovačkog gledišta djelotvornijim tipovima trgovačkih jedrenjaka za najprikladnije izvršavanje komercijalno-plovidbenih zadataka po čitavom Jadranskom moru i po Mediteranu — to su bili patači, pulake, marsilijane, brodovi tipa »duge barke«, tartanele, sajk (šajk) i gajete.

U tome su razdoblju trgovačkim jedrenjacima iz Cavtatske kapetanije zapovijedali ovi kapetani i partruni: Frano Malicija, Nikola Radov Vučica, Jakov K. Kraljić, Vicko Ilijin, Niko Lukov, Ivan Ilijin, Frano Kristov, Pero Molunat, Niko Jakovljević, Ilija Martilon, Mato Havana, Jako Ivanov, Nikola Lučin, Ivo Vučica, Luko Koceljević, Anto Kazilar, Niko Šodrnja, Niko J. Kraljević, Jakov Kraljić, Kristo Petrov, Luko Šodrnja, Petar Sajet, Niko Lale (zapovjednik i glavni suvlasnik tartane od 67 kara nosivosti), Petar Šaić, Niko Jerolimov, Mato Arčanin, Petar Bianki, Jako Kazilar, Petro Gjurković, Mato Marković, Mar-

C. 7. Reg. 1751

2. Reg. 1751

Nota de il cargo
del Capitan amirante
oggi ing. de dato
procedente in Reg.

Ruolo della ~~Regata~~ Felucca ~~nom. l. l. l.~~
del Carmine, e l. l. l. di Cadice diretta
dal Sr. Ant. Cezel
Antonio Cezel da Zaptat col ser. no. 3. no.
Juan de Vicuro Palma da l. l. l. da Sr. Bratic
Jo. Calich da l. l. l. 28 e il Braggio
Trifon Constantinov da l. l. l. Col. l. l. l.
Matal Dupliza da Brevo
Michele Vugge da Melfo

Kristić, Mato Perov Bratić, Vlaho Krilanović, Mato Franov Bratić, Ivo Ilijin Kazilar i Kristo Kristić zapovjedali su i bili glavni suvlasnici 28 trgovačkih jedrenjaka. To su bili ovi tipovi brodova: deset tartana (ukupne brodske nosivosti od 354 kara), devet filjuga (ukupno 161 kara), tri pulake (ukupne nosivosti od 171 kara), tri fregaduna (ukupno 138 kara), te po jedan vašel (44 kara), marsilijana (veliĉine od 59 kara) i tartanela od 12 kara nosivosti.

. . . . . & . . . . .

Na osnovi naših prouĉavanja zakljuĉili smo da su od 1745. do 1759. godine pomorci iz Konavala (poslije Pelješĉana) bili na drugom mjestu po ukupnom broju aktivnih moreplovaĉa u dubrovaĉkoj dr̄zavi, a koji su plovili na trgovaĉkim jedrenjacima izvan jadranske plovidbe pod zastavom Dubrovaĉke Republike. Meĉutim, posebno ističemo: u tome razdoblju Konavljani su imali prvenstvo u najznaĉajnijoj pomorsko-nautiĉkoj slūzbi. Naime, od 1745. do 1759. godine u dubrovaĉkoj dr̄zavi najviše je bilo zapovjednika trgovaĉkih jedrenjaka iz Cavtatske kapetanije i Pridvorske knēzije. U to je vrijeme iz Konavala bilo najmanje pedeset kapetana i patruna zapovjednika trgovaĉkih jedrenjaka Dubrovaĉke Republike. Na drugom

Kopija popisa brodske momĉadi konavoske friljuge izvanjadranske plovidbe pod zapovjedništvom kap. Antuna Kocelja.
(HAD. Ruoli dei Bastimenti, sv. 1, f. 177 od 2. travnja 1751. g.)
Suvlasnici ove filjuge bili su Mato F. Bratić 3 karata i Ivo Ilijin Kazilar 7 karata (od ukupno 24 karata)

ko Kocelj (bio je glavni vlasnik i zapovjednik pataĉa od 184 kara nosivosti), Bōzo Radov, Mato Kraljević (zapovjednik i glavni suvlasnik pataĉa od 97 kara nosivosti), Pero Šilje (glavni suvlasnik i zapovjednik pulake od 55 kara nosivosti).

Od 1734. do 1744. godine kapetani Ivo Matov Kazilar, Marko Kraljić, Luko Perov Srgota, Pero Jakova Vaketi, Marko Jakova Vaketi, Jako Ivanov Kazilar, Ivo Lukov Kazilar, Luko Šodrnja; te patruni Vicko Antov Kazilar, Luko Bruni, Miho Bōžović, Luko Barbarić, Luko Srgota, Ivo Palikuća, Ilija Bratić, Marko Vaketi, Jako Barbarić, Anto Kristić, Frano Vaketi, Mato Jakova Kazilar, Đuro Paunović, Jako Matov Kazilar, Vicko Meksi, Jako

. . . . . & . . . . .

Od 1704. do 1734. godine Cavtanci su imali 31 trgovaĉki jedrenjak meĉunarodnog znaĉaja. U to vrijeme našli smo registrirano samo 85 trgovaĉkih brodova koji su vijorili pomorsku zastavu Dubrovaĉke Republike, a koji su bili ukljuĉeni u meĉunarodnu pomorsko-trgovaĉku djelatnost prijevoza raznovrsnih tereta. Tada su Konavljani zapovijedali i bili glavni suvlasnici 18 filjuga (373 kara ukupne nosivosti tog tipa broda), jedanaest tartana (ukupno 376 kara nosivosti) i dvije tartanele (61 kara nosivosti tog tipa broda). Zapovjednici i glavni suvlasnici tih jedrenjaka bili su ovi Konavljani: Ilija Bratić, Ivo F. Bratoš, Anto Lukov Kazilar, Anto Vickov Kazilar, Ivo Markov Kazilar, Ivo Lukov Kazilar, Jako Matov Kazilar, Niko Lale, Luko Lale, Pero Moreti, Anto Romano, Niko Lovrov Šodrnja, Jako Keistov Vaketi, Niko Perov Šodrnja, Kristo Keistić, Leonard Pataš, Kristo Kristić, Pero Šaić, Luko Šodrnja, Bōzo Franović, Jako Petrov Vaketi, Ilija Franović i Pero Kristić.

C. 17. Reg. 1753
Nota de il cargo
del Capitan amirante
oggi ing. de dato
procedente in Reg.

2. Reg. 1753

180

Ruolo della Felucca ~~nom. l. l. l.~~ del Carmine
diretta dal Sr. Gio. Bratic
Gio. Bratic da Zaptat
Sr. Bratic da l. l. l.
Mar. Bratic da l. l. l.
Sr. Bratic da l. l. l.
Bricolo Gioacco da l. l. l.
Trifon di Pietro da l. l. l.
Gaspardo da l. l. l.
Mulle
Vinc. Busco da Zaptato

Kopija popisa brodske posade konavosko-cavtatske filjuge koja je plovila po Mediteranu.
(HAD. Ruoli dei Bastimenti, sv. 1, f. 180 iz 1753. g.)

mjestu nalazili su se kapetani i patrni zapovjednici brodova sa Peđeja — bilo ih je ukupno trideset i sedam. Na trećem mjestu u Dubrovačkoj Republici bili su zapovjednici brodova iz grada Dubrovnika i Gruža — samo dvadeset i jedan. Na četvrtom mjestu nalazili su se kapetani i patrni zapovjednici trgovačkih jedrenjaka iz Slanske knežije i Dubrovačkog Primorja.

Kako su sredinom 18. stoljeća Konavljani kao pomorski kapetani i patrni suvlasnici i zapovjednici brodova prednjačili u dubrovačkoj državi smatramo da je potrebno da na ovom mjestu objavimo barem imena tih konavoskih obitelji koje su dale toliko vrijednih kapetana i patrna zapovjednika trgovačkih brodova dubrovačke mornarice izvan jadranske plovidbe. To su bile ove obitelji: BARBARIĆ (iz ove obitelji bila su dva kapetana), BOŽOVIĆ, BRATIC (iz ove obitelji bila su četiri kapetana), BOSNIĆ, BRUNI, KAZILAR (ova je cavtatska obitelj dala šest kapetana i patrna zapovjednika brodova), FILIPAČI (iz ove cavtatske kuće bila su dva kapetana), FRANOVIĆ, KRISTIĆ (bila su četiri Kristića kapetana), LUČIĆ, MALOŠEVIĆ, MEKSI, NARDELI, PAKASI, PALIKUĆA, PAPA (iz ove kuće plovila su dva kapetana), PAUNOVIĆ, PUŠIĆ (dva su Pušića bila kapetana), ROMANO, SKURIĆ (zanimljiv je nautičko-pomorski uspon Pera Skurića iz Čilipa koji je 1749. počeo kao početnik ploviti, zatim je 1754. postao vođa palube, a već 1758. postaje kapetan zapovjednik jednog od najvećih dubrovačkih trgovačkih jedrenjaka), SRGOTA (bilo ih je tri kapetana), ŠEIĆ, ŠODRNJA (tri su Šodrnje bili zapovjednici brodova), VUČICA i ZEKINELI.

Od ostalih brodsko-pomorskih zanimanja konavoskih pomoraca u to vrijeme bilo je najviše vođa palube i to više od sedamnaest, zatim jedanaest brodskih gvardijana (služba slična vođi palube — u to je vrijeme u dubrovačkoj državi bilo ukupno 160 brodskih gvardijana i vođa palube) i jedanaest nokijera (brodsko navigacijska služba poput pilota na trgovačkom jedrenjaku). Na trgovačkim brodovima dubrovačke države duge plovidbe plovilo je sa područja Konavala više od osam brodskih pisara (služba brodskog pisara bila je vrlo odgovorna

i veoma značajna — poslije zapovjednika to je bila po značaju druga osoba na brodu). Na kraju iz Konavala su bila i tri brodska tesara (>kalafata<) te mnogo kormilara. U daljnjem izlaganju nabrojiti ćemo neka imena obitelji iz Konavala koje su od 1745. do 1759. sudjelovale u svojim sinovima kao vođe palube, gvardijani itd, a koji su bili u stalnom sastavu brodskih posada trgovačkih jedrenjaka izvan jadranske plovidbe. Evo imena tih obitelji: ARČANIN, BARBARIĆ (dva su člana ove obitelji bili brodski gvardijani), BRANDINI, BRUNI, KANDIĆ, KAZILAR (tri su Kazilara obavljala kvalificirane brodsko-nautičke poslove nokijera, brodskog tesara i kormilara), FILIPAČI, ĐAMANJA, LJOKO (dva su Ljoka bila vođe palube), IVANOVIĆ, KAPOR, KAPUROVIĆ, KRILANOVIĆ, KRISTIĆ, LITRICA (jedan je bio vođa palube a drugi brodski gvardijan), MALOŠEVIĆ, MARINI, MARKOČ, MEK-

SI, MENE, MOSTAHINIĆ, PALMA, PAPI (dvojica su bila vođe palube), RADIĆ (dva su Radića bili vođe palube), RADONIĆ, KALACIĆ, MARKONI, SAULOVIĆ, ŠODRNJA, VLAHUŠIĆ i PAUNOVIĆ (jedan je Paunović bio pilot a drugi gvardijan).

. . . . . & . . . . .

Sredinom 18. stoljeća na brodovima trgovačke mornarice Dubrovačke Republike izvan jadranske plovidbe plovilo je sveukupno oko tri stotine visokokvalificiranih i kvalificiranih pomoraca i mornara iz Cavtatske kapetanije i Pridvorske knežije.

. . . . . & . . . . .

Nastavljajući proučavanje pomorskog života Konavljana utvrdili smo da su u 1789. godini u izvršavanju dubrovačkih nautičko trgovačkih za-

141

Ad. n. 6. Maggio 1779

Ruolo della Botassa nominata Madonna Jemma
della Grazia, S. Biagio, e S. Francesco Savio
diretta da Capo Antonio Papi.

Capo Antonio Papi, con Zaplat
Paolo Radich, da 2. luogo, g.
S. S. Giorgio Zecchinelli, da 3. luogo, g.

Nost. Rocco Radich, da 2. luogo, S. S. Maria al centro
Capo di ost. S. S. Maria
nella Savio del

Mav. Antonio Vučica, da 2. luogo, Capo di ost. S. S. Maria
nella Savio del

Matteo Herendija, da 2. luogo, Capo di ost. S. S. Maria
nella Savio del

Col. Barak, da Pozzova, Luka, Capo di ost. S. S. Maria
nella Savio del

Mav. Marco Rogic, da S. S. Maria, 1776.

Capo di ost. S. S. Maria, 1776.

Giò: Cician da Zaplat

Pietro Baulo da Canali

Antonio Trincheo dalle Bocche di Cattaro

Murzo Michele Vecarich, dalla Cicia

Vedi gli Intercessari n. 3 del Libro antecedente

Kopija popisa brodske posade pulake kap. A. Papi iz Cavtata na kojoj su bili ukrcani kao vođa palube R. Radić, brodski gvardijan A. Vučica, pilot M. Herendija i još trojica mornara iz Konavala i Cavtata. Ova trgovački jedrenjak duge plovidbe bio je također i u suvlasništvu Cavtana ili Konavljana.

(HAD. Ruoli dei Bastimenti Nazionali 56-9, sv. 5, f. 14, 1799. g.)

17. gennaio 1803.

Cap. della Band. *Giuseppe Velenich da Zadar*
 Cap. del Bastim. *Marco di Matheo Velenich dalla città di*
 Serio. *Marco di Matheo Velenich dalla città di*
 Marin. *Giorgio Casarini da Zadar*
Enrico Terzinelli di Luogo
Mario Cumo da Zadar
Luca Spangola da Luogo
Vincenzo Casarini da Zadar
Giuseppe Romano da Luogo
Giò Galipò da Napoli
Luca Barziga da Zadar
 Muzzo *Niccolò Fortunato dalla città di*
Nota del Marco Ant. Casarini da Zadar per la
il nome di Vincenzo Velenich a motivo del Fermano

&

Od 1797. do 1807. godine sastavima brodskim posada trgovačke mornarice izvan jadranske plovidbe dubrovačke države Konavle sudale najmanje šest stotina i četrnaest visoko kvalificiranih i kvalificiranih pomoraca i mornara koji su u stalnom i redovnom sastavu te trgovačke flote obavljali nautičko komercijalne zadatke u plovidbama po Jadranskom, Crnom i Sredozemnom moru i po prostranstvima Atlantskog oceana. Od toga broja tada je iz Konavala bilo šesdeset i šest kapetana zapovjednika trgovačkih jedrenjaka izvan jadranske plovidbe, a njaka izvan jadranske plovidbe, a to su bili ovi Konavljani: Prosper ALBIĆ, Jako i Luko BARBARIC, Pero BRATIĆ, Ivo GIRARDI, Anto GJURKOVIĆ, Ivo GULJELMOVIĆ, Miho KALAČIĆ, Ivo KAMOLINI, Ivo Matov, Ivo Kristov, Ivo Perov, Ilija, Luko Antov, Pero Kristov, Tonko Kristov KAZILAR, Ivo i Mato Ivov Klićan, Rafo KRILANOVIĆ, Anto, Jako i Stijepo KRISTIĆ, Ivo LITRICA, Anto LUČIĆ, Šime MALOŠEVIĆ, Jozo NARDELI, Leonard PAKASI, Vice PALMI, Marko PALIKUĆA, Anto, Ilija i Pero PUŠIĆ.

Na brik Dubrovačke Republike imenom »Il Fortunato« plovili su ovi profesionalni moreplovci iz Konavala i Cavtata: zapovjednik broda kap. Ivo K. Kazilar, vođa palube Đuro Konstantin, kormilari Anto Zekinehi, Vlaho Cumo i Mato Kukuljica, mornari Pero Kazilar, Kristo Roman i Luko Rašica.

HAD. Ruoli dei Bastimenti iz 1803. g. (od 6. siječnja), a na f. 43 Cavtatanin pilot Marko A. Kazilar na tome je brodu nosio ime V. Vilenika na čije ime je glasio Ferman (pismo-preporuka turskog Sultana za slobodnu plovidbu ovog trgovačkog broda u vodama koje su kontrolirale turske vlasti)

dataka i poslova samo u jadranskoj plovidbi bili najaktivniji ovi konavoski zapovjednici trgovačkih jedrenjaka: Pero Obuljen, Leonard Pakasi, Anto Nikolin Kazilar, Anto Obuljen, Vlaho Krilanović, Anto Nardeli, Ivo Valjalo, Mato Nikolin Kazilar, Simo Malošević, Pero Pržić, Božo Moreti, Jako Kazilar, Jako Šodrnja, Anto Kazilar, Frano Bruni, Anto Miljan i Tomo Roman. Pod zapovjedništvom ovih Konavljana plovili su mnogi drugi konavoski pomorci i mornari kao na primjer: Roko Radić, Niko Tvrdiša, Luko Franov, Anto Girardi, Luko Obričić, Anto Bogišić, Mato Palikuća, Pero Malošević, Anto Klićan, Mato Romano, Anto Nardeli, Mato Sinčić, Pero Barbarić, Tomo Romano, Niko Baletin, Mato Herendija, Pero Valjalo, Pero Brailo, Ivo Petric, Anto Zekinehi, Anto Lukov Radić itd. Ti konavoski pomorci i njihovi brodovi jadranske plovidbe 1789. godine ponajviše održavali pomorsko-trgovačke putničko teretne veze sa Barlettom, Anconom, Senigallijom, Albanijom, Rijekom, Senjom, Bokom Kotorskom (posebno s Hercegovinom), Korčulom i srednjom Dalmacijom.

17. gennaio 1804.

Cap. della Band. *Giuseppe Velenich da Zadar*
 Cap. del Bastim. *Marco di Matheo Velenich dalla città di*
 Serio. *Marco di Matheo Velenich dalla città di*
 Marin. *Giorgio Casarini da Zadar*
 Muzzo *Niccolò Fortunato dalla città di*
 Pilot. *Giò Vico da Valbruna*
 Nostromo *Andrea Saulan di Canale*
 Guardiano *Paolo Cavalletto da Calamotta*
 Pioniere *Paolo Svago di Canale*
Giò Lato dalla città di
Franco Vajvodich da Malfi
Antonio Lonarovich del Borgo
Niccolò Milore da Malfi
Luca Dubalovich da Subiaccello
Giò Battal Lorio da Genova
 Muzzo *Luca Lodagna da Zadar*

Trgovački jedrenjak duge plovidbe tipa pulake »La Costanza« pod zapovjedništvom Konavljanina kap. Krista Šodrnje iz Cavtata imao je u sastavu svoje stalne brodske momčadi ove Konavljane: vođu palube (u to vrijeme brodski oficir) Andra Saulana, kormilara Pava Svagu i malog-početnika Luka Šodrnju.

HAD. Ruoli dei Bastimenti 56-9, sv 17, f. 15v iz 1804. godine

Luko RADIĆ, Frano ROMANO, Jozo SENCIC, Ilija STURICA, Kristo Nikov ŠODRNJA, Anto TVRDIŠA, Jako VAKETI, Anto BRBORA, Ivo DOMENIKETI, Pero DUBRAVČIĆ, Đuro GLUMAC, Sabo Antov GJUROVIĆ, Marko Gjurišić, Kristo i Marko KAMPANELI, Marko KOMPLITA, Pero KONJEVIĆ, Ivo Androv KRISTIĆ, Pero i Vicko KRIVELINI, Jako MORETI, Vice PASKVALI, Mato POZZA, Pero Nikov RADIĆ, Mato RESAVER, Vice ROČI, Ivo ROSIĆ, Jako STANKOVIĆ, Ivo i Marko VULIČEVIĆ, Ivo Jakova, Vice i Vlaho GULJELMOVIĆ, Niko DESIN.

U istom vremenskom razdoblju na dubrovačkim trgovačkim jedrenjacima duge plovidbe plovilo je u stalnom sastavu brodskih posada šesdeset i jedan brodski pisar iz Konavala, a to su bili ovi: Tonko BIANKI, Ivo, Ilija i Mato BRATIĆ, Ivo BUBIĆ, Leonard FORTI, Jozo GALJA, Anto i Jero GIRARDI, Mato GRBIĆ, Luko KATUŠIĆ, Anto Jakova i Mato KAZILAR, Dominik KOLETA, Anto Vlahov KRILANOVIĆ, Ivo LUČIĆ, Lukša LUKAČ, Luko MALOŠEVIĆ, Ivo i Jako NARDELI, Ivo PALIKUČA, Niko PUŠIĆ, Tonko pok. Luke i Tonko Ivov RADIĆ, Niko RIKITELI, Anto i Luko SRGOTA, Luko ŠODRNJA, Vice VUČICA, Anto i Đuro ZEKINELI, Tonko BARABIĆ, Pavo BAULE, Božo BRONZAN, Jozo BUDMAN, Niko CILIĆ, Vice DETORE, Mato DROBAC, Mato ĐIVOVIĆ, Jozo ĐURĐEVIĆ, Đuro GJURAN, Marko FILIPOVIĆ, Marko GOLUBOVIĆ, Anto KAZINI, Marin KLEŠKOVIĆ, Miho KONJEVIĆ, Niko i Pero KRISTIĆ, Miho LJUBISLAVIĆ, Ivo MANČUN, Pero MANDOFIJA, Ivo MANEŠIĆ, Ivo MARKOVIĆ, Jako MARTINI, Marko MASKARIĆ, Pero i Vlaho NOVAKOVIĆ, Pavo PUPA, Pero RADILJKOVIĆ, Jozo ROČI, Stijepo VALJALO, Marko Zvočić, Rafo Guljelmović.

Nadalje, na tim je dubrovačkim trgovačkim jedrenjacima iz Konavala plovilo još osam kadeta (Marko BIRIMIŠA, Marko BRATIĆ, Frano VAKETI, Mato BAULE, Ivo DUNDOVIĆ, Tomo KAMPANELI, Vice MIRKOVIĆ), devetnaest vođa palube i brodskih gvardijana (Tonko ARČANIN, Frano i Ivo GALJA, Jako KAZILAR, Anto KOCELJ, Vlaho KRILANOVIĆ, Jozo LICA, Niko LUČIĆ, Rafo PAKASIJA, Pero PA-

LIKUČA, Frano ROMANO, Niko VISKOVIĆ, Ivo Đuka, Dominik FERETI, Jozo KAMPANELI, Baldo KAŠTRAPEL, Niko SKURIĆ, Ivo KOMAIĆ, Đuro BRATIČEVIĆ), te mnogo više kormilara i drugih pomorskih zanimanja. Prema nepotpunom našem istraživanju utvrdili smo djelomičan broj Konavljana koji su u to vrijeme bili suvlasnici patruni zapovjednici trgovačkih jedrenjaka uglavnom jadranske plovidbe. To su bili ovi: Baldo BOGIŠIĆ, Kristo JELIĆ, Tomo MARIĆ, Pero PERIČEVIĆ, Božo ŠIŠA, Ivo BOGDAN, Frano VEZILIĆ, Božo MORETI, Niko BALETIN, Luko PAKASI, Frano BRUNI, Stijepo BIANKI, Jozo ŠODRNJA, nekoliko KAZILARA, Ivo VALJALO, Kristo JELIĆ, Tomo KOSTOPEĆ, Pero CUMELJAN, Anto PUŠIĆ, Miho RUSO, Pero BAČIĆ, Pavo DESIN, Niko BURĐELEZ, Šime MALOŠEVIĆ.

Osposobljavajući se u praksi na morskim prostranstvima Mediterana

i Atlantika u dugim plovidbama na trgovačkim jedrenjacima Konavljani su se postepeno osposobljavali i postajali visoko kvalificirani i kvalificirani pomorski stručnjaci. Od malog od palube pa preko mornara, kormilara, vođe palube, brodskih gvardijana više stotina Konavljana, a ponajviše oni iz Cavtatske kapeitanije, brzo su napredovali i tako postajali kapetani ili patruni zapovjednici brodova i brodovlasnici-suvlasnici trgovačkih jedrenjaka kabotažne, jadranske i izvan jadranske plovidbe.

U ovim našim razmatranjima i proučavanjima o pomorskom životu Konavljana bit će potrebno nešto posebno naglasiti i istaći: Konavljani su bili svijesni da se preko pomorskog zvanja i zanimanja mogu osloboditi od preteškog kmetskog jarma i golemog tereta koji im je nametnula dubrovačka vlasteotska klasa. Svojom pronicljivošću, inteligencijom i radišnom energijom mnogi su Konavljani u tome potpuno uspješni. U tome im je podosta po-

Diz. 30 Aprile 1804.
Luoto del Brigantino nominato La Speranza
 Diretto da Cap. Pietro Girardi,
 Capo: Pietro Girardi, dalla Città
 Scris: Pietro Moretich, dal 2. luogo q
 Marin: Antonio Bianchi, da Zappat Piloto
 Antonio Novack, da Fabricello Nostramo
 Antonio Giurcovitch, da Zappat Guardiano
 Andrea Cattivich, da Savosa M.ro calafato
 Giacomo Varpich, dalla Città I timoniere
 Niccolò Baule, da Savosa timoniere
 Michele Frunja, da Zappat timoniere
 Pietro Bubaich, da Bonta timoniere
 Vincenzo Mariani, dalla Città
 Giacomo Bialich, da Savosa
 Cristoforo Saulovich, da Zappat
 Antonio Giurcovitch, da Savosa
 Niccolò Scerpi, dal 2. luogo

Pilot A. Bianchi, brodski gvardijan A. Đurković, kormilar N. Baule, kormilar M. Sturica, te mornari J. Bijelić, A. Đurašić, K. Saulović te »mali« N. Seput, svi iz Konavala ili Cavtata bili su stalni članovi brodske posade brika kap. P. Girardi (rodom iz Cavtata) koji je tada obavljao nautičko komercijalne zadatke po ondašnjim najpoznatijim svjetskim pomorskim rutama.

(HAD. Ruoli dei Bastimenti 56-9, sv. 16, f. 50v iz 1804. god.)

mogla opća pomorsko-trgovačka konjunktura na tadašnjem svjetskom pomorskom tržištu kada je bila nastala velika potražnja brodskog prostora neutralnih pomorskih zastava. Neutralna pomorska zastava Dubrovačke Republike uglavnom je u 17, 18. i u početku 19. stoljeća bila na svjetskom pomorskom tržištu vrlo rado tražena i neobično cijenjena. Osim tog vanjskog faktora — s druge strane — treba istaći i onaj unutarnji ekonomsko-društveni činilac u dubrovačkoj državi. Dubrovačka država je živjela od pomorstva i za pomorstvo, pa je vladajuća vlastelinska klasa — zbog svog vlastitog interesa — znala najdjelotvornije sprovesti pomorsku politiku da bi zaštitila i unapređivala pomorsku privredu. Za to su se posebno brinuli onaj dio dubrovačke vlastele koja je bila ekonomski direktno ovisna o brodarstvu i o pomorskoj trgovini i koja je svoj ekonomski opstanak i svoje prihode crpila po-

najviše iz pomorsko-brodarsko-trgovačke privrede. Taj dio vlastele znali su se tako žilavo boriti i izboriti u vijećima Dubrovačke Republike kada bi se raspravljalo i odlučivalo o unapređenju dubrovačke pomorske privrede, a u prvom redu o trgovačkoj mornarici izvan jadranske plovidbe. Tako je u dubrovačkom Senatu bilo raspravljano i o odlasku dubrovačkih zemljoradnika u pomorska zvanja jer je dubrovačkoj državi nedostajalo kvalificiranih mornara dubrovačkog državljanstva. Otpor vlastele koja je bila ovisna od zemljišnih prihoda kmetskog rada nije mogao zaustaviti odlazak dubrovačkih kmetova sa zemlje i nije im uspjelo da dubrovačkim seljacima-zemljoradnicima zabrane odlazak u nautičko-pomorska zvanja na brodovima jadranske i izvan jadranske plovidbe. Po dubrovačkim pomorskim odredbama visokokvalificirani stručnjaci na trgovačkim jedrenjacima mogli su biti samo dubrovački

državljeni — a tih je, naročito u 18. i u početku 19. stoljeća, dosta manjkalo-nedostajalo. Tako su dubrovački državljani seljaci-zemljoradnici masovno odlazili u pomorce te postajali visoko kvalificirani i kvalificirani pomorski stručnjaci. Među njima, kako smo to ovdje prvi put utvrdili, bilo je mnogo Konavljana.

. . . . & . . . .

Konavljani — kvalificirani pomorci, a posebno oni visoko kvalificirani pomorsko-nautički stručnjaci, novcem stečenim na brodovima i ekstra stečenom zaradom na svjetskim morskim prostranstvima kupovali su od osiromašene dubrovačke vlastele zemlju, vinograde, maslinike, pašnjake i gajeve. Na taj su se način mnogi Konavljani oslobađali preteškog bremena kmetskog života. Ali — sada kada su tako teško stekli svoju vlastitu baštinu, kako je obrađivati i još je bolje iskorišćavati (kada su kao visoko kvalificirani pomorci morali ploviti)? Konavljani su tražili i dobili pomoć u radnoj snazi iz svog neposrednog zaleđa — iz Hercegovine i Crne Gore. U isto vrijeme Konavljane-moreplovice u poljoprivrednim poslovima zamjenjivale su njihove sestre i supruge. One su ne samo sudjelovale i pomagale već direktno uz tuđu radnu snagu obrađivale svoje vlastite vinograde, maslinike i ostalu baštinu.

S obzirom na ovo kvalitetno i kvantitetno stalno sudjelovanje naj-snažnije radne snage iz Konavala na dubrovačkim jedrenjacima izvan jadranske plovidbe (na tim su brodovima redovno bez odmora ostajali najmanje tri i pol godine a češće i više!) odliv najzdravije radne snage iz Konavala prouzročivao je poteškoće oko poljoprivredne proizvodnje i u obrtničkim poslovima. Te probleme rješavali su vrlo uspješno sami konavljani. Međutim, s druge strane vrlo aktivna angažiranost velikog broja Konavljana u pomorskoj privredi veoma pozitivno je djelovalo na ekonomsko-društveni razvoj Konavala.

Pored pomorskih kapetana-zapovjednika brodova izvan jadranske plovidbe, brodskih pisara, pilota, vođa palube i drugih kvalificiranih pomoraca, o kojima smo ovdje prvi put govorili, Konavle su dale i brodograditelje — brodogradilišne poduzetnike (»prote«), brodogradilišne

idito ai Confi, *19 gennaio 1805 -*
Ruolo della Botacca nominata La Minerva
diretta da Cap. Niccolò Marcovich
Cap. della Banda Niccolò Marcovich, da Metzi,
Cap. del basto Gio. Madeglia, dalla Criva
Criva Gio. Marosi, dalla Criva
Mirini: Antonio Tedonich, da Lissa,
Pietro Brojich, da Sanali,
Pietro Lucich, da Valdinoce
Matteo Benich, dal Borgo
Rifatto il cont. Luca Billarich, dalla Criva
Ruolo come il loro Saulan, da Sanali,
nel 18. de' Buogio Felich, da Staro
di del 18. de' Michele Svago da Sanali,
fo. 86 Gio. Sgittovich, da Valdinoce
Svago Svago da Sanali,
Niccolò Vidacovich, da d. Luogo
Matteo Fiorovich, da d. Luogo
Muzze Florio Benich, dal Borgo
Nota che Gio. Sticha da Sanali porta il no
di Gio. Madeglia a motivo del Germano

Službeni upis popisa brodske momčadi dubrovačke pulake »La Minerva« 9 I 1805. Na tome brodu izvanjadranske plovidbe plovili su ovi Konavljani: Pavo Orepić, Andro Saulan, Miho Svago, Pavo Svago, Niko Vidaković, Mato Fiorović i Ivo Kolić. (HAD, Ruoli dei Bastimenti, sv. 17, f. 24.

majstore (»meštre) i brodogradilišne radnike te stručnjake za nabavu brodogradilišnog drva. Brodogradilišni majstori iz obitelji Valjalo preselili su se u Gruž i tamo osnovali vlastito brodogradilište. Osim toga nekoliko Valjala su i u Dubrovniku postali kapetani-zapovjednici brodova izvan jadranske plovidbe. Isto tako mnogo se drugih Konavljana pomorskih stručnjaka preselilo u Dubrovnik i tu se stalno nastanili.

Konavoski poduzetnici i stručnjaci C. Bratoš, V. Bratoš, S. Car, C. Carević, P. Fiorović, V. Fiorović, I. Kolja, I. Kušelj, N. Rilović, N. Ucović, i N. Kesovija u Konavlima sijeku, obavljaju prvu obradu drva, prodaju i prevoze to poluobrađeno drvo u Gruž za potrebe brodogradilišta u dubrovačkoj državi. Patruni zapovjednici brodova Srećko Mujo i Miho Magud posebno i najviše su se angažirali i bili stalno uposleni oko organiziranja, nabave, obrade i prijevoza konavskog drva za potrebe dubrovačke brodograđevno-manufakturne djelatnosti. Dakle, za prvu, najznačajniju i u stvari jedinu dubrovačku manufakturnu djelatnost — za brodograditeljstvo — Konavle su bile najznačajniji izvor najosnovnije sirovine — drva. Konavosko borovo, hrastovo, čempresovo i druge vrste drva u velikim količinama odlazilo je za gradnju trgovačkih i državnih brodova na gruškim i

12 giugno 1805

Reddito al capo
di Botata Vuolo del Brigliero suo nominato f. Antonio J.
 f.io. Battista diretto da f.io. Nicolò Pagliorack
di Botata Band f.io. Nicolò Pagliorack, della f.ia
di Botata f.io. Lopicich, da Valdiva
di Botata f.io. Biagio Pagliorack, da Fanali
di Botata f.io. Božo Dilijack, da Genova, Piloto
 f.io. Dobud da Giuggiana, Guardiano
 Michele Kotarovich, da Magliana, Timoniere
 f.io. Bozarizza da Fanali, "
 f.io. Pasich, da D. Luogo, "
 Matteo Magud da D. Luogo, "
 Natale Pagliorack, da D. Luogo, Dispensiere
 f.io. Biagio Mihovovich, della f.ia (f.ia r.)
 Nota che f.iora a Mihovovich della f.ia porta il nome di f.io. Lopicich a motivo del Germano ved. q. Inscritto al Libro de Buoli del 1803 f. q. 100 il Vuolo di f.io. Pagliorack,

Konavoski brik duge plovidbe »Santa Anna e San Gio. Battista« pod zapovjedništvom kap. Nikole Paljetka (prije njega tim je brodom zapovjedao kap. Ivo Paljetak, također iz Konavala) 1805. godine nalazio se u luci Malte. Na tome brodu plovili su u svojstvu kormilara trojica Konavljana: Ivo Bokarica, Ivo Pušić i Mato Magud kao i brodski ekonom Božo Paljetak, dok je Vlaho Paljetak u svojstvu vođe palube (brodskog oficira) bio »desna ruka« zapovjednika broda. Ovo bi se mogao smatrati obiteljski-Paljetkov brod.

HAD. Ruoli dei Bastimenti 56-9, sv. 17, f. 51 iz 1805. godine

18 luglio 1806

Reddito al capo
di Trabacolo non. f. Antonio diretto da
 f.io. Nicolò Andriovich
di Trabacolo Band f.io. Nicolò Andriovich, dal Borgo, Nota di f.io. f.ia
di Trabacolo f.io. Biancolaj, da D. Luogo, rina da Genova
 f.io. Ippolito Ferris, da Carpagna, porta il nome di
 Luca Pagliorack da Fanali, f.io. Biancolaj
 f.io. Lopicich, da D. Luogo, a motivo del
 Nicolò Vidacovich, da D. Luogo, f.ia
 Domenico Salvatorej, da Dinigaglia,
 Basquale Miscouini, da D. Luogo
 Girolamo Seclij, da D. Luogo

Profesionalni moreplovc pilot Luko Paljetak i kormilari Ivo Pušić i Niko Vidaković iz Konavala bili su stalno u sastavu brodske momčadi trabakule »Sv. Antun« koji je vijorio državnu zastavu Dubrovačke Republike. Ova je trabakula obavljala trgovačko plovidbene zadatke izvan Jadrana.

(HAD. Ruoli dei Bastimenti 56-9, sv. 14, f. 44 od 18. travnja 1806. godine)

drugim brodogradilištima Dubrovačke Republike. Izvozna luka za konavosko brodograđevno drvo bilo je pristanište u Malom Moluntu. A dosta tog drva odlazilo je i preko luke Cavtat.

Po maritimno nautičkoj sposobnosti, po lučkoj organizaciji, po veličini i po vrlo prikladnom geografskom smještaju konavoska luka Cavtat bila je druga u dubrovačkoj državi. U cavtatskoj luci stalno su prisutni i tu vrlo aktivno djeluju: lučki kapetan, »sanitat« — lučki zdravstveni ured, carinski službenici, lučka skladišta za generalne i rasute terete, privatna pomorska škola, manje brodogradilište, te kovačke, drvodjelske, bačvarske i druge zanatske radnje. Tu je također puškarska radionica u kojoj se izrađivalo, popravljalo i dotjerivalo brodsko vatreno oružje. Za zdravlje naših i stranih pomoraca u Cavtatu se brinu jedan liječnik-kirurg, jedan liječnik — »fizik« te ranar-

19 Maggio 1807
 Luogo del viaggio nominato di Giuseppe Beretta da Brno
 Antonio Lucidi
 Antonio Pusich da Spalato
 Stefano Medijani da Spalato
 Gio: Lucich da Spalato
 Giuseppe Simonovitch dalla Costa
 Karalj Bakar dal Borgo
 Samirano Stavarovitch da Malga
 Gio: ke Matice
 Giovanni dal Borgo
 Pietro d'Amico da
 Roma ecc

Konavoski pjeleg transjadranske plovidbe imenom »Sv. Josip« zapovjednika A. Pušića (iz Konavala) koji je vijorio državnu zastavu Dubrovačke Republike. Taj je pjeleg (bio je dvojarbolni a mogao je ukrcati korisnog tereta 58 tona) u toj zadnjoj godini još formalne dubrovačke državnosti dobio dozvolu za putovanje izvan Jadranskog mora. (HAD. Ruoli dei Bastimenti Nazionali 56-9, svezak 14, f. 58 od 19. svibnja 1807. godine)

nici-brijači. Cavtat je pomorsko-lučko središte međunarodnog značenja. U njegovoj se luci, osim ukrcaja i iskrcaja raznovrsnih tereta i obavljanja drugih lučko komercijalnih poslova, vrlo često strani brodovi sklanjaju ispred ružnog vremena i tako se zadržavaju u cavtatskoj luci. U cavtatskoj luci pomorci, trgovci i domaći ljudi posjećuju taverne, specijalne »butige od kafe« — kafane (u kojima se servira samo napitak od kafe, slastice i »rozulin«), nekoliko podruma za vino i više različitih dućana — »butiga« itd. Konavoska luka Cavtat imala je redovnu i stalnu jednodnevnu brodsku putničko-teretnu vezu sa Dubrovnikom. Tu stalnu i redovnu linijsku plovidbu potkraj 18.

i u početku 19. stoljeća održavali su svojim vlastitim brodovima Matko Herendija (to je bila linija: Obod — Cavtat — Dubrovnik i obratno), Tonko Kazilar (Cavtat Dubrovnik i obratno) i Tonko Miljan (Cavtat — Dubrovnik — Cavtat). Sezonske i povremeno prigodne putničko teretne brodske linije Konavle — Dubrovnik i obratno u to doba održavali su svojim brodovima Pero Herendija, Ivo Kandić, Kristo Markoč, Marko Herendija i drugi konavoski brodari-pomorci.

Na sjeverozapadnoj strani konavoskog poluotoka Molunat smještena je luka-uvala Veliki Molunat, koja nije imala komercijalnog značaja. Ta se uvala uvelike koristila kao sigurno sidrište pri južnim vje-

trovima. Dno drži vrlo pouzdano brodska sidra. Luka Mali Molunat smještena je na sjeveroistočnoj strani poluotoka Molunat. Djelomično je zaštićena otočićima Moluntom i Supetrićem od valova s juga. Pogodna je za sidrište brodova u vrijeme sjevernih vjorova. U konavoskoj luci Mali Molunat brodovi su se zbog sigurnosti smještali u četve-revezu uz obalu.

Među konavoskim visokokvalificiranim pomorskim stručnjacima u 18. i u početku 19. stoljeća, koji su se isticali stručnim i kulturno znanstvenim sposobnostima, posebno mjesto zauzima Josip Nardeli — pomorski kapetan duge plovidbe, kartograf, konzul Dubrovačke Republike i suvlasnik brodova. Uočivši naročitu sposobnost i kulturu tog iskusnog nautičkog praktičara, odličnog navigacijskog teoretičara i primjenjenog kartografa, dubrovačka vlada je kapetana Josipa Nardeli imenovala za konzula dubrovačke države u Modonu. Kapetan Josip Nardeli je potomak istaknute cavtatske kapetanske obitelji. Njegov djed kapetan Jozo Antunov zapovijedao je (1745 — 1765) najvećim trgovačkim jedrenjacima Dubrovačke Republike. U drugoj polovici 18. stoljeća još je bilo nekoliko pomorskih kapetana iz ove obitelji, a među njima su se isticali Božo i Niko. Sin kapetana Nika Josip bio je pomorac i kapetan-zapovjednik trgovačkih brodova izvan jadranske plovidbe (1794-1798). Kao du-

379 Grand Tommaso Costopoc con marinari 3. intuito H. con la sua
 Braccera nom. S. Antonio uora y Barletta.
 Grand Tommaso Costopoc D. Ragusa anni 25. nat. ord. p. card.
 Mar. Andrea Biscep. D. Ragusa anni 25. nat. D. p. D.
 S. Gasparo Consuo S. D. anni 23. nat. D. p. D.
 S. Matteo Lucinovich. D. D. anni 18. nat. ord. p. D.

I nakon pada Dubrovačke Republike konavoski brodari sa svojim najnim brodovima plove. Tako je braccera (14 tona nosivosti) imenom »Sv. Antun« brodovlasnika i zapovjednika Toma Kostopeća plovila u Barlettu.

(HAD. Registro delle Fedi di Sanita 56-18, sv. 1, f. 133 od 15. rujna 1808. godine)

brovački konzul u Modonu obavljao je odgovorne i vrlo važne konzularno-diplomatske poslove za Dubrovačku Republiku, a posebno za dubrovačko brodarstvo i pomorsku trgovinu. Osim svega toga Josip Nardeli se intezivno bavi teoretskom i praktičnom kartografijom. Izrađivao je i umnožavao geografske i pomorske karte i portolane.

Isto tako značajan pomorski stručnjak praktičar i vrstan nautički teoretičar bio je kapetan duge plovidbe i kartograf Miho Skurić. Ovaj čilipski visokokvalificirani pomorski stručnjak, suvlasnik brodova, lučki kapetan u Dubrovniku i pomorski veletrgovac sin je jedne od najpoznatijih konavoskih kapetanskih obitelji. Kao pomorci Skurići se pojavljuju počam od 17. stoljeća, da tijekom 18. stoljeća nekoliko Skurića zapovijedaju trgovačke jedrenjake izvan jadranske plovidbe. Kapetan Miho Skurić je najprije plovio po morskim prostranstvima Jadrana, Mediterana i Atlantička. Ubrzo je postao kapetan-zapovjednik i suvlasnik trgovačkog jedrenjaka izvan jadranske plovidbe. Potom je lučki kapetan u najvećoj luci dubrovačke države. Uz svoje praktičke nautičko-komercijalne poslove kapetan Miho Skurić se bavio i stručno-praktičnim i teoretskim poslovima pomorske i »kopnene« kartografije. Od njegovih radova sačuvana je vrlo značajna i zanimljiva »Topografska karta Dubrovnika, Cavtata sa otocima i priobaljem«, koju je kapetan Miho sagradio i datirao 1807. godine.

Dakle, kako smo ovim našim istraživanjima utvrdili nisu Konavle dale samo lijepe, vitke i u našem najljepšem folkloru odjevene djevojke (o čemu se vrlo rado i skoro svakodnevno piše i govori) niti vrijedne i radišne poljoprivrednike i vinogradarske stručnjake (što nam i današnja konavoska praksa to

potvrđuje), već su Konavle odvajkada davale (o čemu se dosad nije pisalo!) odlične visokokvalificirane i kvalificirane pomorske stručnjake: nautičke praktičare i teoretičare, pomorske kapetane i patrune zapovjednike trgovačkih jedrenjaka jadranske i izvan jadranske plovidbe, kartografe, brodske pisare, pilote, brodske gvardijane, brodske ekonome, mnogobrojne kormilare i kvalificirane mornare, te brodogra-

dilišne majstore i radnike, koji su najprofesionalnije obavljali, uistinu teške, ali vrlo važne, značajne, odgovorne i za ekonomsko-društveni život Dubrovačke Republike najvitalnije poslove za njen opstanak. Osim toga, Konavljani su dali velik doprinos međunarodnom brodarstvu i pomorskoj trgovini po Jadranu, Crnom moru, Mediteranu i po prostranstvima i lukama Atlantskog oceana.

- Djed Vlaha BUKOVCA
 Patron-zapovjednik
 Jozo FAGIONI
 Mornari:
 Jozo Kuštruman
 Ivo Brautović
 Miho Kocelj
 Pero Kazilar
 Marko Klišan
 Putnici:
 Lucia Serraglia iz
 Palmanove
 Luigi Leonardi iz
 Verona
 Jako Tišina-Zadar
 Rietro Franchini
 iz Piemonte
 Antonio Casali
 iz Venecije
 Vinc. Casali-Ve-
 nezia
 Marco Battagel-
 Kri
 Lod. Lissandrini-
 Ancona
 Lod. Maseaglia-
 Ancona
 Catt. Massaglia-
 Ancona
 Cleme. Acquisti
 Conc. Acquisti
 Luigi Benedetti

Diritto Savani come Dalla Abt. di Stam. 11. 1967
per nome

2 di 21. Agosto 1810.
Prove Giuseppe Fagioni. D. Ragusa. A. 36. S. ord. p. cart.
Marin' Giuseppe Kuštruman. D. S. 2. 44. S. d. p. d.
D. Giovanni Brautović. D. S. 2. 28. S. d. p. nero
D. Michele Kocelj. D. S. 2. 34. S. d. p. bianco
D. Pietro Kazilar. D. S. 2. 28. S. d. p. nero
D. Marco Klišan. D. S. 2. 24. S. d. p. cart.
D. Lucia Serraglia. D. Palmanova. A. 24. S. d. p. d.
D. Luigi Leonardi. D. Verona. A. 48. S. ord. p. bianco
D. Giacomo Tisina. D. Zadar. A. 12. S. ord. p. cart.
D. Rietro Franchini. D. Piemonte. A. 32. S. ord. p. d.
D. Antonio Casali. D. Venezia. A. 29. S. d. p. d.
D. Vincenzo Casali. D. S. 2. 32. S. d. p. d.
D. Marco Battagel. D. Corfu. A. 43. S. d. p. bianco
D. Lodovico Lissandrini. D. Ancona. A. 22. S. d. p. cart.
D. Lodovico Maseaglia. D. Venezia. A. 31. S. d. p. bianco
D. Caterina Massaglia. D. S. 2. A. 34. S. d. p. nero
D. Clemente Acquisti. D. Bagnacavallo. A. 27. S. d. p. mis.
D. Concetta Acquisti. D. Roma. A. 35. S. d. p. bianco
D. Luigi Benedetti. D. Loro. A. 40. S. d. p. cart.
Prove Giuseppe Fagioni con Marin' S. d. Fagioni 13
in tre persone 19 compreso il Ceruo colla sua Barca a
comi vuota p. Cattaro.

»Barka« patruna Joza Fagiona odjedrila je 21. kolovoza 1810. iz cavtatske luke u Kotor.
 (HAD. Registro delle Fedi di Sanita, 56-18, sv. 4, f. 6v No 271 iz 1810. godine)

IZVORI I LITERATURA:

Arhivski izvori (svi se nalaze u Historijskom arhivu u Dubrovniku): Noli e sicurtà 5E-1, godine 1563-1755; Assemlee e Cosolato di mare 1631 — 1808; Ruoli dei bastimenti Nazionali (della Republica di

Ragusa) 56-9, 1745 — 1806; Patente, Congedi... dei bastimenti 56-11 1744-1807; Registra litterarum sanitatis.

LITERATURA: V. Ivančević, O brodogradnji u Dubrovniku potkraj Republike. Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, sv. III, Dubrovnik 1954.

str. 559-579. J. Luetić, Najslabije razdoblje dubrovačkog pomorstva. »Naše more« god. III br. 3, Dubrovnik 1956. str. 223-225 (od 1701. do 1734. tu je nabrojeno najviše trgovačkih jedrenjaka koji su imali matičnu luku u Cavtatu); Isti, O brodovima Dubrovačke Republike u prvoj polovici XVIII. stoljeća. »Pomorstvo« br. 5, Rijeka 1956. str. 192 — 194. (tu je nabrojeno 27 konavoskih brodova); Isti, Konavljani u pomorstvu starog Dubrovnika. List »Konavle« br. 2 Gruda 1962. i br. 3; Isti, O pomorstvu Dubrovačke Republike u XVIII stoljeću. Građa za pomorsku povijest Dubrovnika JAZU, knjiga 2, Dubrovnik 1959. (posebno: popis visoko kvalificiranih i profesionalnih moreplovaca duge plovidbe iz Cavtata i Konavala od 71. do 77. stranice!); Isti, Konavle u pomorstvu Du-

brovačke Republike. KONAVOSKI ZBORNIK, svezak I, Dubrovnik 1982. str. 54-65. O pomorstvu Konavala i Cavtata ponešto se spominje i u ovim radovima: J. Tadić, Organizacija dubrovačkog pomorstva u XVI veku, SAN Istorijski časopis god. I. sv. 1-2, Beograd 1948 (1949) str. 3 i 7. V. Han, Tri veka dubrovačkog staklarstva. SANU, Beograd 1981. str. 116. H. Morović, Brodolom hvarskog jedrenjaka 1601. godine. »Mogućnosti« br. 1. Split 1981. str. 112 i 116. Branišlava Tenenti, Note sui tassi adriatici d'assicurazione nella prima metà del cinquecento. Studi Veneziani (a cura dell' Istituto di Storia della Società e dello Stato veneziano e dell'Istituto della Fondazione Giorgio Cini). Nuova serie III (1979), Pisa 1980. str. 190 i 196.

MEDITERANSKA PLOVIDBA KORČULA

DIREKCIJA — KORČULA

Telegram: Mediteranska Korčula

Telex: 27528 YU MEDKOR

Telefoni: centrala 81-154-7 (4 linije)

**RASPOLAŽE SPECIJALNIM BRODOVIMA HLADNJAČAMA ZA PREVOZ LAKO
POKVARLJIVIH TERETA PO SVIM MORIMA SVIJETA,**

**ODRŽAVA REDOVITU LINIJU JADRAN — SJEVERNA I ZAPADNA AFRIKA,
ŠPANJOLSKA I KANARSKI OTOCI,**

SUVREMENIM TRAJEKTOM ODRŽAVA VEZU KORČULA — KOPNO,

VRŠI USLUGE PRIJEVOZA PITKE VODE.

Litografija Korčule, B. Linassi (XIX st.)